

**Інноваційні технології викладання гуманітарних дисциплін
у закладах вищої освіти**

Доній Вікторія,

канд. філолог. наук,

доцент кафедри українознавства та суспільних наук,

Миколаївський національний аграрний університет

***Анотація:** У науковій розвідці розглянуто специфіку впровадження сучасних технологій у процес викладання гуманітарних дисциплін у закладах вищої освіти в умовах діджиталізації. Проаналізовано роль цифрових інструментів, інтерактивних методів навчання, проєктної діяльності, соціальних мереж та штучного інтелекту у формуванні ключових компетентностей здобувачів освіти. Обґрунтовано доцільність оновлення традиційних підходів до навчання з урахуванням когнітивних і комунікативних особливостей сучасних студентів.*

***Ключові слова:** інноваційні технології, гуманітарні дисципліни, вища освіта, цифровізація, штучний інтелект, соціальні мережі.*

Глобальні процеси цифровізації зумовлюють зміни освітнього середовища. Для сучасного етапу розвитку вищої освіти характерним є активне впровадженням інноваційних. Однією з умов підвищення якості освітнього процесу та його відповідності запитам та викликам сьогодення стало використання сучасних технологій. Оскільки гуманітарні дисципліни є основними освітніми компонентами та відіграють ключову роль у формуванні критичного мислення, комунікативної культури, ціннісних орієнтацій та світогляду здобувачів освіти, оновлення методики викладання гуманітарних дисциплін набуває особливої актуальності.

Текстоцентричне навчання, аналітична діяльність, розвитком мовлення є основними підходами у навчанні та викладанні гуманітарних дисциплін. Проте сучасні здобувачі освіти мають інші когнітивні та комунікативні здібності, тому варто переосмислити й оновити методики. Використання інноваційних технологій дає можливість модернізувати зміст і форми навчання, забезпечити активну взаємодію учасників освітнього процесу, підвищити рівень мотивації та залученості студентів.

Застосування цифрових технологій, а саме, платформ дистанційного навчання, інтерактивних сервісів, мультимедійних засобів та інструментів штучного інтелекту є ключовими напрямками оновлення сучасного освітнього середовища. Вони дозволяють розширити можливості для індивідуалізації навчання, створення інтерактивного освітнього середовища та організації змішаного або дистанційного формату навчання. Так, до прикладу, через різноманітні онлайн-платформи здобувачі освіти мають доступ до навчальних матеріалів у зручний для них час. Використання інноваційних технологій у під

час тестувань, обговорень, проєктних робіт тощо значно спрощують процес та економлять час суб'єктів навчання.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності варто використовувати інтерактивні методи навчання, які посідають чільне місце серед інноваційних технологій. До них належать рольові ігри, дискусії, дебати, кейс-метод, мозковий штурм та інші форми, що передбачають активну участь студентів у навчальному процесі. Застосування цих прийомів у викладанні гуманітарних дисциплін сприятиме розвитку критичного мислення, уміння аргументовано відстоювати власну точку зору, аналізувати інформацію та комунікувати.

Серед вищезазначених технологій інноваційного навчання варто звернути увагу на проєктну діяльність, яка дозволяє інтегрувати теоретичні знання з практичними навичками на основі аналітичного підходу. Здійснюючи проєктну роботу, здобувачі освіти самостійно досліджують обрану проблему, здійснюють пошук інформації з різних джерел, створюють власний продукт та презентують його. Це сприяє розвитку аналітичних здібностей та навичок самостійного навчання, автономності і відповідальності за свою діяльність.

Варто звернути увагу на соціальні мережі як освітній інструмент. Їх можна використовувати як платформу для обговорення навчальних тем, обміну інформацією, створення та поширення контенту. Завдання пов'язані з соцмережами викликають неабиякий інтерес, дозволяє зробити навчальний процес більш наближеним до реального життя. Це посилює мотивацію студентів та формує практичні комунікативні навички. Водночас формуються уміння аналізувати інформацію та критично оцінювати її достовірність, таким чином розвивається медіаграмотність.

Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для створення навчальних матеріалів, перевірки письмових робіт, аналізу мовних помилок, а також моделювання комунікативних ситуацій. Використання інтелектуальних систем дає можливість значно оптимізувати роботу викладача, а також забезпечити індивідуальний підхід до кожного студента. Проте обов'язково слід враховувати етичні аспекти використання таких технологій, зокрема питання щодо академічної доброчесності.

Таким чином, можемо констатувати, що інноваційні технології відіграють важливу роль у сучасному викладанні гуманітарних дисциплін у закладах вищої освіти. Ефективність їх упровадження залежить від комплексного підходу, що поєднує теоретичне обґрунтування та практичну реалізацію новітніх технологій у навчальному процесі. Інтеграція традиційних та сучасних підходів дає змогу створити ефективне освітнє середовище, спрямоване на розвиток особистості, формування її професійних і соціальних компетентностей.

Список використаних джерел:

1. Білецька О., Холод І., Кириченко В. Тенденції розвитку філологічної освіти в Україні в умовах диджиталізації. *Академічні візії*. 2023 (17). URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/235/219> (дата звернення: 01.04.2026.)

2. Терещук В., Ільченко А., Семенишина І. Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти *Академічні візії*. 2023 (16). URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7639008> (дата звернення: 02.04.2026.)

3. Лень А. Інноваційні технології навчання та виклики сучасної освіти. *Сучасні цифрові технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи : матеріали XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*, м. Тернопіль, 5 квітня, 2024 р. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. С. 54 – 55. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740555/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%A2%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C_2024.pdf (дата звернення: 02.04.2026.)

Abstract: *The specific of implementing innovative technologies in the process of teaching humanities disciplines in higher education institutions has been researched. The role of digital tools, interactive teaching methods, project-based learning, social media, and artificial intelligence in the forming of students' key competencies have been analyzed. The advisability of updating traditional teaching approaches has been defined substantiated.*

Keywords: *innovative technologies, humanities disciplines, higher education, digitalization, artificial intelligence, social media.*